

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет *економіки та менеджменту*
Кафедра *економіки та підприємництва*
ім. проф. І.М.Брюховецького

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Бізнес економіка
(вибіркова)

Реалізується в межах освітньої програми **Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
за спеціальністю **076 «Підприємництво та торгівля»**
на **2 (магістерському)** рівні вищої освіти

Розробник: (Терешенко С.І.) Терешенко С.І. професор кафедри, доктор економічних наук

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол від 15 травня 2023 року №16
	Завідувач кафедри <u>Терешенко С.І.</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Терешенко С.І. (С.І. Терешенко)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Лищенко М.О. (М.О. Лищенко)

Рецензію на робочу програму (додається) надали: Ковбаса О.М.

Строченко Н.І. Строченко Н.І.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Баранік Н.М. (Баранік Н.М.)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 07.07. 2023 р.

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Бізнес економіка			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність/076«Підприємництво та торгівля»			
5.	Рівень НРК	7			
6.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 1-10 тиждень			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	3			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) заочна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	102/136
		24/8	24/6	–	
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Терещенко Світлана Іванівна, доцент кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І.М.Брюховецького (ауд.№405 корпус економічного факультету)			
10.1	Контактна інформація	097- 265-04-42, s.i.terechenko@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	«Бізнес економіка» - прикладна економічна дисципліна, яка дає можливість аналізувати і планувати виробничо-комерційну діяльність; обґрунтовувати рішення та оцінювати економічні ризики; розробляти корпоративні стратегії й управляти проектами; займатися власним бізнесом. Вивчення навчальної дисципліни «Бізнес економіка» завершується підсумковим контролем у формі заліку.			
12.	Мета освітнього компонента	Мета навчальної дисципліни – полягає у формуванні системи професійних компетентностей щодо використання основ прикладної економіки, методів організації ефективної діяльності для вирішення конкретних економічних завдань функціонування підприємства як первинної ланки економічної системи незалежно від виду діяльності, форм власності та розмірів.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на дисциплінах з циклу бакалаврської підготовки (економічна теорія, системи технологій, статистика, маркетинг, гроші і кредит) 2. Освітній компонент є основою для написання кваліфікаційної магістерської роботи			
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.			
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5080			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення дисципліни «Методи наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності» студент очікувано буде здатен:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК		Як оцінюється ДРН
	ПРН 8	ПРН 10	
ДРН1: здатність професійно вирішувати та аналізувати поставлені завдання щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, оцінювати фінансово-майновий стан підприємства, можливості загрози банкрутства.	х		Тести множинного вибору, виконання есе, розв'язання задач
ДРН2: здатність проводити оцінку впливу логістичного середовища на функціонування ланцюга постачань; приймати рішення в управлінні ланцюгами постачань; оцінювати економічну ефективність та визначати шляхи зниження логістичних витрат; здійснювати інформаційну підтримку в управлінні ланцюгами постачань.		х	Тести множинного вибору, виконання есе, розв'язання задач

ПРН 8. Вміти виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку; економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру; складати операційні й фінансові бюджети підприємства та оцінювати їх виконання.

ПРН 10. Вміти проводити оцінку впливу логістичного середовища на функціонування ланцюга постачань; приймати рішення в управлінні ланцюгами постачань; оцінювати економічну ефективність та визначати шляхи зниження логістичних витрат; здійснювати інформаційну підтримку в управлінні ланцюгами постачань.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, заочна			Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	Пз		
Тема 1. Вступ до бізнесу 1. Сутність та історичний розвиток понять «бізнес» та підприємництво. 2. Функції та умови підприємницького бізнесу 3. Організація бізнесу 4. Інституційне середовище підприємництва в Україні.	4/-	4/2	15/20	О (1-28) Д (1-17)
Тема 2. . Інформаційні фактори в економіці бізнесі	4/2	4/-	15/20	О (1-28) Д (1-17)

1.Форми, рівні та функції інформації 2.Кількісне та якісне оцінювання інформації в економічних системах 3.Роль інформації в економіці та бізнесі 4. Особливості та зміст інформаційних товарів				
Тема 3.Бізнес і власність 1.Власність як основа бізнесу 2.Форми власності та бізнесу 3.Розвиток форм власності та бізнесу	4/2	4/-	15/20	О (1-28) Д (1-17)
Тема 4. Виробничі фактори в бізнесі 1.Економічна сутність та відтворення основних фондів 2.Склад і кругообіг оборотних коштів 3.Фінансові показники в бізнесі:прибуток та рентабельність 4.Трудові фактори. Продуктивність і оплата праці.	4/2	4/-	15/20	О (1-28) Д (1-17)
Тема 5. Фінансування підприємницької діяльності 1.Поняття і функції фінансів в бізнесі 2.Джерела фінансування підприємницької діяльності 3.Інші джерела фінансування в бізнесі:лізинг та факторинг 4.Інвестування підприємницької діяльності	4/2	4/-	15/20	О (1-28) Д (1-17)
Тема 6. Оподаткування бізнесу 1.Податки і збори: визначення, класифікація, функції 2.Податкова пільга, спеціальний податковий режим,платники, об'єкт і база оподаткування	4/-	4/2	15/20	О (1-28) Д (1-17)
Тема 7. Ризики в бізнесі 1. Економічна сутність ризику, особливості ризику в сучасних умовах господарювання. 2. Причини виникнення ризику. Класифікація ризиків. 3. Економічні ризики розвитку малого і великого бізнесу. 4. Методологічні та практичні засади оцінки зовнішніх ризиків господарської діяльності підприємств. 5. Методичні підходи до оцінки внутрішніх ризиків господарської діяльності підприємства. 6. Ризики глобалізації та їх вплив на діяльність малих і великих підприємств. Тема 7. Ризики в бізнесі 1. Економічна сутність ризику, особливості ризику в сучасних умовах господарювання. 2. Причини виникнення ризику. Класифікація ризиків. 3. Економічні ризики розвитку малого і великого бізнесу. 4. Методологічні та практичні засади оцінки зовнішніх ризиків господарської діяльності підприємств. 5. Методичні підходи до оцінки внутрішніх ризиків господарської діяльності підприємства. 6. Ризики глобалізації та їх вплив на діяльність малих і великих підприємств. 7. Ризики цифровізації економіки та їх вплив на розвиток підприємництва.7. Ризики цифровізації економіки	4/-	4/2	12/16	О (1-28) Д (1-17)

та їх в плив на розвиток підприємництва.				
ВСЬОГО	24/8	24/6	102/136	150/150

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: здатність професійно вирішувати та аналізувати поставлені завдання щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, оцінювати фінансово-майновий стан підприємства, можливості загрози банкрутства.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, розрахункових завдань,
ДРН2: здатність проводити оцінку впливу логістичного середовища на функціонування ланцюга постачань; приймати рішення в управлінні ланцюгами постачань; оцінювати економічну ефективність та визначати шляхи зниження логістичних витрат; здійснювати інформаційну підтримку в управлінні ланцюгами постачань.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань,

5. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	30/30%	Протягом семестру
2.	Тестування	40/40%	Протягом семестру

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе	<18 балів	18-21	22-27	28-30
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
ІРЗ	<18 балів	18-21	22-27	28-30
	Завдання не виконано	Методика виконання вірна, але наявні суттєві помилки	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Kahoot / Quizizz / Moodle)	По закінченню кожного модуля
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Господарський кодекс України № 436-IV. ВВР України, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, зі змінами (поточна редакція від 14.08.2021)
2. Закон України «Про підприємництво» зі змінами 2021 р. № 698-XII від 07.02.1991 р. (поточна редакція від 29.01.2020)
3. Кодекс законів про працю № 322-08 (поточна редакція від 14.08.2021-1667.IX.)
4. Закон України «Про оплату праці» № 108/95-ВР (Визнання конституційними окремих положень від 15.07.2021 №710-21)
5. Закон України «Про ціни і ціноутворення» № 1560-XII (поточна редакція від 01.07.2021. 738-IX)
6. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 5007-VI (поточна редакція від 16.10.2020. 124-IX)
7. Про національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73

8. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20 "
9. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Наказ Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 р. № 91
10. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290
11. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318
12. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Наказ Міністерства фінансів України від 19 травня 2005 р. № 412
13. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 р. № 790
14. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 р. № 415
15. Про Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92
16. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242
17. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246
18. Про Примітки до річної фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 2000 року № 302
19. Семернікова І.О., Мішкова-Кравченко Н.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник (курс лекцій). Херсон. 2018. 31 с.
20. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с
21. Мельников А.М. Основи організації бізнесу: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 200 с.

6.2. Додаткові джерела

1. Строченко Н.І., Жмайлова О.Г., Ключко Т.А. Економіка підприємств: навчально-методичний посібник. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 100с.
2. Гречко А.В. Економіка підприємства: рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка підприємства»: навч. посіб. К., 2018. 137 с.
3. Терещенко С.І., Гарбуз Є.О. Передумови розвитку підприємницької діяльності суб'єктів малого бізнесу. Матеріали Міжнародної наук.-практ конференції: «Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики» Ломж, Польща: Міжнародна академія прикладних наук. 2023. Ч.3. с.274- 278.
4. Терещенко С.І. Тінгаєв В.О. Складові сучасного матеріально-технічного забезпечення малого бізнесу. Матеріали Міжнародної наук.-практ конференції: «Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики» 26.01.2023. Ломж, Польща: Міжнародна академія прикладних наук. 2023. Ч.3. с.291-295.
5. Терещенко С.І., Бас О.Ю. Теоретичні засади креативної економіки. Матеріали Міжнародної наук.-практ конференції: «Цифрова трансформація та диджитал технології

для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики». Ломж, Польща: Міжнародна академія прикладних наук. 2023. Ч.3. с.270-274.

6. Терещенко С.І., Гордієнко С.Л. Товарна політика підприємства, як напрям формування товарного портфелю. Матеріали Міжнародної наук.-практ конференції: «Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики». Ломж, Польща: Міжнародна академія прикладних наук. 2023. Ч.3. с.278-281.

7. Терещенко С.І., Гримайло О.В. Інноваційні форми організації роздрібної торгівлі. Матеріали Міжнародної наук.-практ конференції: «Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики». Ломж, Польща: Міжнародна академія прикладних наук. 2023. Ч.3. с.281-286.

8. Терещенко С.І., Загородній М. Реалізація програми кадрових заходів щодо підвищення ефективності управління трудовими ресурсами. Матеріали Міжнародної наук.-практ конференції: «Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики». Ломж, Польща: Міжнародна академія прикладних наук. 2023. Ч.3. с.286-291.

9. Терещенко С.І., Звоновський Р.А. Основні мотиваційні засади управління потенціалом аграрного підприємства. Міжнародної наук.-практ конференції: Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення. (випуск 75) 06 березня 2023. С. 89-91.

10. Терещенко С.І., Ломака Я.І. Переваги застосування агровольтаїки вітчизняними фермерськими господарствами. Міжнародної наук.-практ конференції: Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення. (випуск 75) 06 березня 2023. С.91-93

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

1.. Офіційне видання державної фіскальної служби України журнал «Вісник»: www.visnuk.com.ua

2. Портал підприємств України: www.chp.com.ua

3. Путеводитель в мире бизнес-финансов: <http://www.prostobiz.ua>

4. Франчайзинг в Украине: <http://franchise.ua>

5. 64 бізнес-ідеї 2017-2018 року: <http://lemarbet.com/ua/biznes-v-ukraine/64-biznes-idei-2016-goda/>

6.. <http://biznesprost.com>